

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

1 Quomodo milites vestimenta Christi inter se diuiserint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

est Christus secundum diuinitatem, ergo passio Christi com-
petit ei secundum diuinitatem.

2. Præterea. Principium salutis humanae est ipsa diuinitas,
secundum illud Psalm. 36. Salus autem iustorum à Domino.
Si ergo passio Christi ad eius diuinitatem non pertineret, vi-
deretur quod non posset nobis esse fructifera.

3. Præterea. Iudæi puniti sunt pro peccato occisionis Chri-
sti, tanquam homicidæ ipsius Dei: quod magnitudo pœne de-
monstrat. Hoc autem non esset, si passio ad diuinitatem non per-
tineret, ergo passio Christi ad diuinitatem eius pertinuit.

Incipit hæc
Epist. Ego
arbitrabor.

Sed contra est, quod Athanasius dicit in Epistola ad Epi-
scopum. Natura Deus manens Verbum est impassibile. Sed
impassibile non est pati. Passio ergo Christi non pertinebat
ad eius diuinitatem.

qu. 2. artic. 2.
& 3.

Respondeo dicendum, quod (sicut supra dictum est) vnio
humana nature & diuine facta est in persona & hypostasi,
& supposito manente tamen distinctione naturarum: vt scili-
cet sit eadem persona, & hypostasis diuina & humane natu-
re, salua tamen vtriusque nature proprietate. Et ideo (sicut
supra dictum est) supposito diuine nature, attribuenda est pas-
sio, non ratione diuine nature, quæ est impassibilis, sed ratio-
ne humane nature. Vnde in Epistola synodali Cyrillus dicit:
Si quis non confitetur, Dei Verbum passum carne, & cruci-
fixum carne, anathema sit. Pertinet ergo passio Christi ad
suppositum diuine nature, ratione nature passibilis assump-
pta, non autem ratione diuine nature impassibilis.

q. 16. ar. 5.

Habetur in
prima syno-
do Ephes. 2.
non 21.

Ad Primum ergo dicendum, quod Dominus glorie dicitur
crucifixus, non secundum quod est Dominus glorie, sed secun-
dum quod erat homo passibilis.

Ad secundum dicendum, quod (sicut dicitur in quodam
sermone Ephesini Concilij) mors Christi tanquam facta
mors Dei, scilicet per vniõnem in persona, destruxit mortem:
quoniam Deus, & homo erat, qui patiebatur. Non enim na-
tura Dei læsæ est, sed humana, neque mutatione sua suscepit
passiones.

In illo serm.
Cont. Ephes.
fin.

Ad tertium dicendum, quod sicut subditur ibidem, non
purum hominem crucifixerunt Iudæi, sed Deo intulerunt præ-
sumptiones. Pone enim Principem loqui per verbum, & hoc
formari per litteras in charta aliqua, & dirigi ciuitatibus, &
aliquis inobediens, chartam disrumpat, ad mortis sententi-
am deducetur, non tanquam chartam disrumpens. Non er-
go securus sit Iudæus, tanquam purum hominem crucifigens:
quod enim videbat, quasi charta erat: quod autem in ea dela-
batur, imperiale verbum erat natum ex natura, non prola-
tum per linguam.

Circa hunc artic. legantur dicta de communicati-
one idiomatum in priori tomo.

DISPUTATIO XXXVII.

In quatuor Sectiones distributa.

De ijs, quæ Christus in cruce pendens ante mortem
passus, & operatus est.

Xplicata crucifixione Christi, ante-
quam ad eius mortem gradum facia-
mus, ad huius materie complementum,
& operæpretium visum est non
nulla, quæ dum Christus vixit cruce
affixus, acciderunt, & notatu digna sunt, explanare.
Nam quædam ex illis ad CHRISTI passionem, in-
iuriarumque ei illatarum pertinent: quædam vero eius cha-
ritatem, & innocentiam demonstrant, quæ in hac
passionis causa potissimum perpendenda sunt. O-
mnia igitur, quæ Euangelistæ narrant, ad quatuor
præcipua capita redigi possunt. Primum est diui-
sio, & sortitio vestimentorum Christi à militibus

Fr. Suarez. tom. 2.

A facta. Alterum est tituli crucis impositio. Tertium,
quod aceto fuerit potatus. In vltimo comprehen-
demus verba, quæ Christus in cruce loquutus est,
simulque an tunc Testamentum condiderit, explicabimus.

SECTIO I.

Quomodo milites vestimenta Christi inter se di-
serunt, & quod genus peccati, & iniuria hoc fu-
erit.

DE hoc mysterio duo narrant Euangelistæ. Pri-
mum est, milites quædam Christi vestimenta
inter se diuississe. Alterum super tunicam inconsu-
tilem misisse fortem. Vtrumque autem (si diuina pro-
prietate rationem spectemus) factum est: tum vt ad-
impleretur prophetia, vt Euangelista notauit, Diui-
serunt sibi vestimenta mea, & super vestem meam mise-
runt fortem. Tum quia Christus omnibus rebus, ac
fortuna bonis priuari, & spoliari voluit. Tum pro-
pter alias rationes mysticas, quas Patres tradunt, vt
statim adnotabimus. Si vero ex parte militum cau-
sam consideremus Theoph. & Euthym. dicunt, & in-
dicat etiam Chrys. milites non ex auaritia, nec pro-
pter vestium æstimationem motos esse ad diuiden-
das, & sortiendas illas, (alioqui idem fecissent de ve-
stibus latronum, quas non est verisimile fuisse vilio-
res) sed id fecisse in nouam irrisiõnem Christi illum
subannando, ac si illa essent vestimenta eo digna,
qui se Regem prædicauerat. Sed in primis, vnde cõ-
stat non usurpasse milites, atque inter se diuississe ve-
stes latronum? Nam quod Euangelistæ hoc non nar-
rent, nullum est argumentum, quia ipsi non assump-
serunt prouinciam narrandi omnia, quæ circa il-
los acta sunt: sed solum attigerunt ea, quæ ad Chri-
sti historiam texendam poterant conducere. Deinde,
quæuis illa ratio horum authorum contēnen-
da non sit: non est tamen negandum, quin etiam pro-
pter vtilitatem suam id fecerint milites. Nam id so-
let esse veluti stipendium huiusmodi ministrorum,
vt notauit Cyril. lib. 12. in Ioan. c. 32. Vnde, eam et-
iam ob causam tunicam inconsutilem non diuise-
runt, sed sortiti sunt, quia, si scinderetur, omnino
redderetur inutilis. Addunt vero nonnulli, ex Pro-
copio Gaza in Genesim c. 28. milites fuisse sollicitos,
vt haberent partem vestium Christi, præsertim tu-
nicam, quia sperabant fore in eis virtutem ad depel-
lendos morbos. Nam sæpe audierant, & fortasse et-
iam viderant plurimos earum cõtactu in pristinam
sanitatē fuisse restitutos. Sed hoc non est verisimile.
Huiusmodi enim spes sine aliqua fide in Christum
haberi non poterat: illi autem milites nullam fidem,
vel æstimationem de Christo habebant. Quod si for-
tasse existimabant illum esse virum sanctum, & ti-
more humano; vel cupiditate eum auferant occi-
dere, & in eo peccato perseverabant, quomodo cre-
dibile est eos perasse per illius vestes consequuturos
esse salutem, aut alia supernaturalia beneficia? Nul-
la ergo pietatis specie moti sunt ad hoc agendum: sed
solum vel propter vtilitatem temporalem, vel vt
Christum irriderent. Ex quo intelligitur actum illū
ex parte militum fuisse nouum peccatum furti, seu
rapinæ, præter aliam rationem iniuriæ, quæ esse po-
terat in irrisiõne, & contemptu Christi.

Diuisio, ac
sortitio in
vestimentis
Christi à
Deo cur per-
missa.

Theophyl.
Euthym.
Chrysost.

Diuisio ve-
stimentorum
à militibus
cur facta.

Lysa.
Proc. Gaz.

Sed circa singula aliquid notandum superest. Et
primo circa diuisionem. Duobus enim modis fieri
potuit, primo absq; diuisione alicuius vestis, distri-
buendo scilicet integras vestes in quatuor partes: &
vnoquoque militē vnari accipiente. Hunc modum
refert Euthy. sed non approbat. Primo, quia iuxta
illum oportebat ad minimū Christum indui quintū
vestibus, quod ipsi videretur incredibile. Sed certe li-
cet id credi non possit de vestibus, quæ totum cor-
pus tegunt, vt sunt toga, vel tunica, tamen, si nume-
rentur etiam vestes, quæ tantum partem corporis
ope-

Euthym.
Partitio vā
simulorum
Christi inter
milites quo-
modo facta

H h

ope-

operiunt, ut sunt thorax, caligae, & alia id genus, id A non est improbabile, neque etiam est credibile Christum huiusmodi genere vestium fuisse usum. Secundo veto improbat ille modus dicendi ex verbis Ioannis. Et fecerunt quatuor partes unicuique militi partem, & tunicam, &c. & infra, Non scindamus eam. Quo verbo aperte indicatur, alias vestes fuisse scissas. Præterea, quia facta esset particio sine scissione, per partiales vestes, potuisset tunica alicui illarum partium annumerari, atque ita non fuisset necesse sortem mittere super eam. Et ideo Euthym. (quam alij recentiores sequuti sunt) probabilius existimat, illam partitionem factam esse scissis vestibus per futuras in quatuor partes, iuxta numerum militum, quos quatuor fuisse recte hinc deducit Augu. tract. 118. in Ioan. Et hanc sententiam docuit Cyril. cat. 13. ille vero existimat, Christum præter tunicam non habuisse nisi aliam vestem, quæ necessario diuidenda fuit, cum in sortes non fuerit missa. Euthym. vero ut minimum existimat fuisse duas præter tunicam, quia in plurali dicuntur vestimenta diuisa: quod tamen argumentum non est efficax. Quia (ut supra diximus) quando est sermo de multis, interdum solet in numero multitudinis referri, quod circa vnum dumtaxat getum est. Atque ita de hoc numero vestium Christi nihil certi potest affirmari, quamuis de scissione vestium prædicta sententia probabilior videatur.

Cyrr.
August.

Dubium.

Ioan. 19.
Iul. 11.
August.
D. Thom.
Matth. 27.
Luc. 23.
Marc. 15.

Ambros.

Theophyl.

Responsio.
Sortitio super vestes Christi omnes facta.

Cyrr.
August.
Ambros.
Chrysost.
Athanas.
Iul. 49.

Cyprian.
Cyrr.
Athanas.

Tertio circa sortitionem, dubitari solet, an sola tunica missa sit in sortem, vel etiam vestes aliae. Ratio dubij est, quia Ioannes solus de tunica refert dixisse milites, Non scindamus eam, sed sortiamur. Et idem videtur colligi ex prophetia Dauid, Super vestem meam miserunt sortem. Et ita sentiunt Aug. & S. Tho. in Ioan. In contrarium vero est, quia reliqui Euangelistae dicunt, Diuidentes vestimenta, miserunt sortes, & Marc. addit, Mittentes sortem super eis, quis quid tolleret. Et ita multi existimant facta diuisione vestium in quatuor partes, ut nullus conqueri posset, sorte definitum esse, quæ pars cuique obtingeret. Ita significat Ambr. Luc. 23. dicens. Diuiduntur vestimenta: alij aliud sorte deferunt. & Theophyl. Mar. 15. & hanc sententiam recentiores amplectuntur. Et videtur certe valde consentanea verbis Marci, quibus indicatur, quidquid vnicuique militum accepit, sorte tulisse. Et per se videtur hoc verisimile, scilicet ad vitandas contentiones, & rixas, ad sortes descendisse. Quia alias nullus esset sua parte contentus. Et hoc etiam est argumentum, eos in propriam utilitatem vestes diuisisse. Nec repugnat hæc sententia Ioanni, aut prophetiae, quia sensus illius est, solam vestem inconsutilem mansisse indiuisam, & tantum sorte alicui obtigisse: ceteras autem vestes diuissas fuisse: non excludit tamen, quin de illis postea iacta fuerit fors.

Vltimo loco supererat dicendum de mysteriis, quæ in hac diuisione & sortitione latuerunt: sed quoniam hoc ad institutum nostrum non pertinet, videantur de hac re S. Patres exponentes Euangelia, præsertim Cyril. Aug. Amb. Chry. & Atha. dicto ser. de pass. & cruce. Duplex vero mysterium frequentius notatur à Patribus. Primum est, per vestes Christi, Ecclesiam significari. Nā de iustis scriptum apud Isaiam est. His omnibus tanquam ornamento vestieris. Ecclesiae autē amplitudo significata est in quatuor partibus vestimentorum, quæ quatuor orbis plagas significant. Per tunicam autem inconsutilem significata est vnitas Ecclesiae, ut præter notatos Patres, notauit Cyp. libr. de vnitate Ecclesiae. Alterum est (quod obseruauit Cyr. & Athan.) tunicam inconsutilem significasse carnem Christi, quam quatuor orbis partes imparibilibiter inter se partiti sunt. Cum quo mysterio recte quadrat, quod notauit Euth. vestem illam fuisse à B. Virgine contextam. Addit Ambr. aliam mysticam significationem quatuor Euangelistarum, sorte diuinæ gratiæ inter se gesta Christi diuidentium, quam eleganter persequitur,

Cur fuerit titulus super crucem Christi impositus.

In narranda historia huius tituli omnes Euangelistæ conueniunt, sed in modo narrandi aliquatenus differre videntur. Primo enim Matt. post Christum crucifixum, & diuisa vestimenta, subdit, positam esse causam super caput eius. Ioannes vero prius narrat tituli inscriptionem, postea vestium diuisionem. Sed hoc nihil adfert difficultatis. Quia (ut sæpe diximus) non oportet ordinem narrationis ordini rerum respondere: neque Euangelistæ dum aliquid prius memorant, propterea affirmant factum esse prius. Incertum tamen hinc relinquatur, utrum horum prius fuerit, nec mihi constat, an positus sit titulus super crucem, postquam in illa elatus in sublime Christus est, an vero prius: verisimile tamen est non fuisse positum, donec iam Christus fuit crucifixus. Vnde si affixus fuit cruci antequam à terra eleuaretur, probabile est tunc etiam fuisse titulum affixum, nam maiori difficultate, & labore postea affigeretur. Si autem Christus affixus est cruci iam erectæ & eleuatus in aera, credibilius est finita Christi crucifixione, statim affixum esse titulum. Vnde utraque ratio fit probabile, hunc actum antecessisse diuisionem vestium.

Quod si ratio inquiratur, cur titulus causæ fuerit affixus cruci Christi potius, quam crucibus latronum. Responderi potest primo, fortasse etiam eorum crucibus habuisse titulos quia licet Euangelistæ non narrent, tamen non inde fit non habuisse, ut in simili supra diximus. Quod si ita est, ratio huius inscriptionis reddi poterit. Quia mos erat inscribendi causam supplicij. Nihilominus tamen Chrysost. homil. 84. in Ioan. ex ijs quæ in inuentione crucis Christi acciderunt, probat latronibus non fuisse titulos superpositos. Atque hinc colligit, non sine speciali Dei ordinatione hoc factum esse: dicens. Non parua in hoc dispensatio, sed hinc pendet. Cum enim postmodum defossus esset lignum crucis, nulla de eo cura suscepta, cum & fideles timerent, & alii vacarent, contigit ut diu postea quærentur: & cum tres crucis inuenta essent, par est, & quia media erat, & propter titulum Domini crucem agnitam, nam latronum crucis titulum non habebant. Eandemque sententiam eisdem pene verbis sequutus est Euthym. c. 67. in

Matth. dicens. Iuxta Diuinam omnino providentiam titulum super solam Christi crucem positum esse. Et inferius etiam addit, inuentam Domini crucem: A titulo positum fuisse cognitam. Theophyl. verò in Ioan. c. 19. ita hoc explicat, ut dicat, propterea diuina dispensatione factum esse, ut sola crux Christi titulum haberet, ut postea non ignoraretur, sed per hoc signum cognosci posset. Sed quod quid de re ipsa sit, ratio vero, quæ hos Patres mouit, non videtur multum vrgere. Primo quidem, quia iuxta historiam in Ecclesia magis receptam, & supra indicatam, in crucis inuentione non fuit cognita crux Domini, ab alijsq; discreta ex titulo, sed speciali miraculo. Deinde, quia licet demus ex titulo fuisse cognitam, potuit hoc esse, non quia aliae crucis titulis carebant: sed quia diuersas admodum supplicij causas cõtinebant. Quod significat Ambr. orat. de obitu Theodosij dicens. Tria pavibula confusa reperit: Sed non potuit obliuisci Christi triumpus, & infra. Inuenit quia in medio pavibulo prælatus titulus erat, Iesus Nazarenus Rex Iudeorum, & infra. Habeat ergo Helena, qua legat, unde crucem Domini recognoscat. Ergo licet aliæ crucis titulos haberet, ex varietate inscriptionum posset satis crux Christi cognosci. Quamuis autem hæc ratio non cogit, nihilominus illorum Patrum opinio per se probabilis est, & potest facile sustineri. Ea vero posita necesse est redde re speciale rationem, cur potius CHRISTI causa, quam aliorum inscripta sit. Et fortasse esse potuit, quia eius causa erat insignior, & illustrior. Nā licet fortasse huiusmodi titulus non omnibus foret

Titulus crucis Christi quando impositus.

Dubium.

Responsio.

Latronum crucibus titulus non superpositus.

Euthym.

Theophyl.

Ambros.